

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM
MUNKAVÉDELMI IRÁNYÍTÁSI FŐOSZTÁLY

Iktatószám: MVF/28135- 1/2022-ITM

Ügyintéző: Lumniczky Attila
Telefonszám: +36 (1) 8963040

Dansecz Balázs Úr
elnök

Magyar Mérnöki Kamara
Munkabiztonsági Tagozat

e-mail: info@munkavedelmikft.hu

Tárgy: kérdés

Tisztelt Elnök Úr!

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium Munkavédelmi Főosztály részére küldött megkeresésében a következő kérdéseket tette fel:

„1. A veszélyes technológia jogszabályi definíciójának illetve erre vonatkozó jogalkalmazói (hatósági) iránymutatásnak a hiányában nehéz megítélni, mit kell veszélyes technológiának tekinteni. Bizonyára több munkáltatónál is problémát jelent, hogyan tudja ésszerűen, a jogszerűséget is szem előtt tartva a munkaeszközt és a technológiát elválasztani. Néha már a veszélyes/nem veszélyes elválasztása is nehéz, hiszen a jogszabály szerint veszélyes, ha „...munkavállalók egészsége, testi épsége, biztonsága megfelelő védelem hiányában károsító hatásnak lehet kitéve”, tehát egy sima sarokcsiszolót is lehet veszélyesnek minősíteni, ugyanis a védőburkolat hiányában veszélyesnek minősül. Mindennek eldöntése pedig munkáltatói jogkörbe (feladat és felelősség) van adva (attól a pár kivételtől eltekintve, amit a jogszabály nevesít).

Van-e valami egyértelmű iránymutatás, meddig mondhatom valamire, hogy munkaeszköz? Például, van egy cellán belül 3 db robot, egy az adott alkatrész mozgását végzi (rárakás a tárgyasztalra, majd a feladat elvégzése után levétel), egy másik robot egy második alkatrész odaillesztését végzi a tárgyasztalon lévő alkatrészhez, a harmadik robot pedig hegesztési tevékenységet hajt végre (két alkatrész egymáshoz rögzítése). Ez lehet 3 külön munkaeszköz, vagy ha közös a vezérlése, akkor technológia? Mi különbözteti meg, hogy 3 munkaeszköz, vagy 1 db technológia?

2. Munkavédelmi képesítéssel üzembe helyezhető (munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat) például egy veszélyes munkaeszköz, ami időszakosan felül is vizsgálatható

szakirányú végzettséggel. Egy veszélyes technológia is üzembe helyezhető munkavédelmi képesítéssel, de az időszakos biztonsági felülvizsgálata már szakértői engedéllyel végezhető. Viszont, ha mindezt, mint veszélyes munkahely vagy létesítmény helyezem üzembe, pl. veszélyes anyagot előállító munkahely, vagy felületmegmunkáló létesítmény, annak az időszakos biztonsági felülvizsgálatára már nem vonatkozik semmilyen időbeli, végzettségbeli követelményt. Amennyiben valami így van üzembe helyezve, rá nem vonatkoznak további kritériumok?

3. Amíg például egy homlokvillás emelőtargonca szakértése evidens, hiszen az Mb5-SZ egyértelműen az emelőgépekre vonatkozik, addig például egy robotállomás, egy présutca vagy egy veszélyes anyaggal (folyadék) töltött technológia szakértését ki végezheti – amennyiben technológiának számít? Meg van valahol egzakt módon határozva, hogy milyen szakértői engedéllyel mit lehet vizsgálni?

A mai kor követelményeihez, technológiáihoz igazodó munkabiztonsági szakértői témakörök várhatók a közeljövőben (pl. automatizált terek biztonsága; robottechnika biztonsága; veszélyes anyagokkal üzemelő technológia biztonsága; stb.)? Milyen szakértői jogosultságot kell szerezni, hogy a fenti példák szerinti veszélyes technológiát – amennyiben azok – időszakos biztonsági felülvizsgálata jogszerűen elvégezhető legyen?”.

Kérdéseivel kapcsolatosan az alábbi tájékoztatást adom.

1. A munkaeszköz fogalma meg van határozva a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 87. § 4. bekezdésében. E szerint „*Munkaeszköz: minden gép, készülék, szerszám vagy berendezés, amelyet a munkavégzés során alkalmaznak vagy azzal összefüggésben használnak (kivéve: az egyéni védőeszköz)*”.

Az Mvt., bár számos helyen foglalkozik vele, valóban nem határozza meg a technológia fogalmát. Ennek ellenére a technológia nagyon könnyen megkülönböztethető a munkaeszköztől. Míg a munkaeszköz mindig egy tárgy, a maga fizikai valóságában, a technológia az a gyártási folyamat, illetve a gyártási folyamatok szerves egysége, amellyel a termék készíthető. Az Mvt. 87. § 11. bekezdése szerint „*Veszélyes: az a létesítmény, munkaeszköz, anyag/keverék, munkafolyamat, technológia (beleértve a fizikai, biológiai, kémiai kóroki tényezők expozíciójával járó tevékenységeket is), amelynél a munkavállalók egészsége, testi épsége, biztonsága megfelelő védelem hiányában károsító hatásnak lehet kitéve*”.

Az előbbieket alapján meghatározhatjuk a veszélyes technológia fogalmát is, tehát:

Veszélyes technológia az a gyártási folyamat, illetve a gyártási folyamatok szerves egysége, amelynél a munkavállalók egészsége, testi épsége, biztonsága megfelelő védelem hiányában károsító hatásnak lehet kitéve.

A fentiek szerint Ön által felvetett példában a 3 robot az 3 gép, vagyis 3 munkaeszköz, és mivel a 3 robot egy termék gyártási folyamatában vesz részt, 1 technológiáról (technológiai folyamatról) van szó.

2. Az Mvt. 21. § szerint „(1) Az üzemeltető munkáltató a veszélyes létesítmény, munkahely, munkaeszköz, technológia üzemeltetését írásban elrendeli (a továbbiakban: munka-védelmi üzembe helyezés).

(2) A 21. § alkalmazásában veszélyes munkaeszköznek minősül a 87. § 11. pontja alapján, illetve a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter rendeletében meghatározott, valamint a hatósági felügyelet alá tartozó munkaeszköz.

(3) A munkavédelmi üzembe helyezés feltétele a munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat. E vizsgálat célja annak megállapítása, hogy a létesítmény, a munkahely, a munkaeszköz, a technológia megfelel az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges tárgyi, személyi, szervezési, munkakörnyezeti feltételeknek, illetőleg teljesíti a 18. § (1) bekezdése szerinti követelményeket. A vizsgálat elvégzése munkabiztonsági és munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősül.

Az Mvt. 23. § (1) szerint „... Az időszakos biztonsági felülvizsgálatot – kivéve a veszélyes technológia esetét – szakirányú képzettséggel és munkavédelmi szakképzettséggel rendelkező személy (munkabiztonsági szaktevékenység) vagy külön jogszabályban erre feljogosított személy, illetve erre akkreditált intézmény végezheti. A veszélyes technológia vizsgálatát szakirányú munkabiztonsági szakértői engedéllyel rendelkező személy végezheti”.

Tehát a munkavédelmi üzembehelyezés minden esetben **munkavédelmi szaktevékenység**, az időszakos biztonsági felülvizsgálatot - a veszélyes technológia kivételével - **szakirányú képzettséggel és munkavédelmi szakképzettséggel rendelkező személy** végezheti, a veszélyes technológiát pedig **szakirányú munkabiztonsági szakértői engedéllyel rendelkező személy**.

3. Mint ahogy azt az 1. kérdésre adott válaszukban is kifejtettük, a robot és a présgép gépnek, vagyis munkaeszköznek (nem technológiának) minősül, ezért munkavédelmi üzembehelyezésük az Mvt. 21. § (3) bekezdése alapján munkabiztonsági és munkaegészségügyi szaktevékenység, vagyis azt **munkavédelmi szakember végezheti** (nem szakértő!), akárcsak a veszélyes technológia munkavédelmi üzembehelyezését is.

Szakirányú munkabiztonsági szakértői engedély, az Mvt. 23. § (1) bekezdése alapján a veszélyes technológia időszakos biztonsági felülvizsgálatához megfogalmazott követelmény. Szakirányú ez esetben azt jelenti, hogy az adott technológia jellegéhez igazodó, az adott technológia szakmai követelményeinek megfelelő képesítés. Vagyis, az Ön példájánál maradván, veszélyes anyag kezelésére irányuló technológia esetén azt kell nézni, hogy mire irányul az a technológia. Például, ha valamilyen gyártási folyamat része, akkor a munkabiztonsági szakértői tevékenységről szóló 354/2009. (XII. 30.) Korm. rendelet 1. számú melléklet (a továbbiakban: Melléklet) 9. pontja szerinti (Feldolgozóipari tevékenység technológiája és eszközeinek biztonsága) szakértői engedély szükséges, de ha például a technológia hulladékkezelésre irányul, akkor a Melléklet 12. pontja (Hulladékkezelés technológiája és eszközeinek biztonsága) szerinti szakértői engedély a követelmény.

Jelen tájékoztatás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény alapján nem minősül a hatóság állásfoglalásának, jogi iránymutatásnak. A tájékoztatás, felvilágosítás a minisztérium szakmai álláspontját tükrözi, amely egyedi ügyekben az eljáró hatóságot és bíróságot nem köti.

Budapest, 2022. március „ 10 .”

Tisztelettel:

Nesztinger Péter
főosztályvezető

